

РОБЪРТ ШЕКЛИ
ГОСПОЖИЦА МИШЛЕ И
ЧЕТВЪРТТО ИЗМЕРЕНИЕ

Превод от английски: Рени Димитрова, 1997

chitanka.info

Запознах се с Чарлз Фостър на вечерята по случай раздаването на наградата „Клейрстън“ в зала „Лийдбитър“ в Странд. Беше втората ми вечер в Лондон. Бях дошъл в Англия с надеждата да привлека нови автори за издателството си. Аз съм Макс Зайдел, собственик на издателство „Манджусри“. Ние публикуваме езотерична литература в Лайпууд, Ню Джърси. Само двама сме — аз и госпожица Томпсън, моята помощничка. Книгите ми се продават добре, но в малък тираж, на вярваща група от хора, които се интересуват от спиритизъм, извънтелесни преживявания, Атлантида, летящи чинии и технологиите на новата ера. Чарлз Фостър бе един от хората, с които бях дошъл да се срещна.

Пам Девър, нашата търговска представителка в Англия, ми показва Фостър. Аз видях един висок, красив мъж на около тридесет и пет години, с купчина червеникаворуса коса, който разговаряше оживено с двама тежкари. До него бе седнала дребна жена, приближаваща тридесетте, с чисто и гладко лице, и прекрасна коса с лешников цвят. Тя слушаше внимателно разговора.

— Това съпругата му ли е? — попитах аз.

Пам се засмя.

— Боже мой, не! Чарлз харесва твърде много жените, за да се ожени за някоя от тях. Това е госпожица Мишле.

— Да не би Мишле да е английско име?

— Не, просто Чарлз така я нарича. Всъщност тя изобщо не прилича на мишка. Може би по-скоро на малка маймунка или дори на росомаха. Тя е Мими Ройс, фотографка на висшето общество. Доста богата е... Чувал ли си за текстилните фабрики „Ройс“ в Ланкашър... И горкичката, обожава Чарлз.

— Струва ми се привлекателен мъж — отбелязах аз.

— Предполагам, че е така — отвърна Пам. — Ако ти харесва този тип мъже. — Тя ме погледна, за да разбере как възприемам думите ѝ и когато видя изражението ми се засмя.

— Да, аз съм наистина пристрастна — призна тя. — Чарлз бе доста увлечен по мен, докато не откри истинската си любов.

— Която бе...

— Самият той, разбира се. Ела, нека те представя.

Фостър познаваше издателство „Манджусри“ и бе заинтересуван да публикува нещо при нас. Смяташе, че ще бъдем полезни за пропагандиране на таланта му, особено след като „Парацелус прес“ се бе изложил толкова с последната му книга „Пътешествие през окото на тигъра“. Във Фостър имаше нещо открито и детско. Той говореше с висок, ясен британски акцент, който ме караше да си представя разходка с лодка по Темза през мъглив есенен ден.

Чарлз беше от онзи тип писатели на езотерична литература, който търси приключения и после ги описва със самонадеян стил. Той търсеше... Е, как ли бих могъл да го нарека? Отвъдното? Окултното? Връзката? След двадесет години в този бизнес, аз още не знам как да опиша с едно просто изречение вида на книгите, които издавам. В последната книга на Чарлз Фостър се разказваше за трите месеца, които той бе прекарал с един балучистански дервиш в пустинята Куш при невероятно сурови условия. И какво знание бе получил там? Пряко, макар и повърхностно познание за неделимото единство на нещата, чувство за мъчителността и величието на съществуването... Накратко казано, обикновените неща. Но бе написал книга за тях. И това също бе нещо обикновено.

Ние си определихме среща за обяд на следващия ден. Аз наех кола и пристигнах в къщата на Чарлз в Оксфордшайър. Тя бе красива стара сграда с дебел сламен покрив, построена в средата на пет акра хълмиста земя. Наричаше се колибата „Сепой“, въпреки факта, че имаше пет спални и три гостни. Всъщност не принадлежеше на Чарлз, както той ми съобщи веднага. Беше собственост на Мими Ройс.

— Но тя ми позволява да я използвам когато поискам — каза той. — Мишлето е толкова мила. — Той приличаше на охранено дете, което говори за любимата си леля. — Тя толкова се интересува от малките ми приключения, от пътешествията ми из областта на връзката между реалността и неизразимото... Настоява да печата моите ръкописи само заради удоволствието да ги прочита първа.

— Та това е прекрасно — казах му аз. — При цените, които искат напоследък за машинопис...

Точно в този момент Мими влезе, носейки чая. Фостър я изгледа с пълно безразличие. Или той не забелязваше обожанието й, или бе

решил да не му обръща внимание. Мими пък като че ли нямаше нищо против. Аз разбрах, че съм свидетел на Британския Национален Начин за изразяване на сърдечните връзки — прикрити, завоалирани и ненатрапчиви. След като ни сервира, тя се оттегли и двамата с Чарлз поговорихме известно време за аурата и невидимите нишки, след което стигнахме до темата, представляваща реален интерес и за двама ни — следващата му книга.

— Ще бъде малко необикновена — каза ми той, след като се облегна и зараглежда пръстите си.

— Ново духовно приключение ли? — попитах аз. — В каква област?

— Познай! — възкликна той.

— Чакай да видим. Да не би случайно да отиваш в Мачу Пикчу да търсиш нови данни за кацането на космически кораби?

Той поклати глава.

— Елтън Трејвис вече пише по тази тема за издателство „Мистични разкрития“. Не, следващото ми приключение ще се състои тук, в колибата „Сепой“.

— Да не си открил някой дух или полтъргайт тук?

— Нищо толкова земно.

— Тогава наистина нямам представа — казах аз.

— Моето предложение е да създам един вход към неизвестното тук, в колибата „Сепой“ и да премина през него към невъобразимото — заяви Фостър. — А после, разбира се, да опиша онова, което съм открил там.

— Интересно — казах аз.

— Запознат ли си с работите на фон Хелмхолц?

— Не беше ли онзи, които гледал на карти „Таро“ на Фредерик Велики?

— Не, той е бил Манфред фон Хелмхолц. Аз говоря за Вилхелм, известният математик и учен от деветнадесети век. Той твърдял, че е теоретически възможно да се *погледне* направо в четвъртото измерение.

Аз се замислих, но думите му не ми говореха нищо особено.

— Това „четвърто измерение“, за което говори той — продължи Фостър, — е синоним на духовната или етерична страна на мистиката.

Името на това място се променя с годините, но областта си е все същата.

Аз кимнах. Макар и да не искам, аз вярвам. Точно това ме е накарало да се занимавам с тази си дейност. Но също така знам, че в тази област илюзията и самоизмамата са правило, а не изключение.

— Но тази духовна страна на четвъртото измерение е също и нашата ежедневна реалност — продължи Фостър. — Духовете са около нас. Те се движат из този странен свят, който фон Хелмхолц е нарекъл „четвърто измерение“. Но обикновено не могат да бъдат видени.

На мен ми се струваше, че Фостър преразказва първата глава от книгата си. Но не го прекъсвах.

— Нашите очи са заслепени от реалността на ежедневието. Но има техника и начин, с който ние можем да се научим да виждаме какво *още* съществува около нас. Знаеш ли нещо за кубовете на Хинтън? Мартин Гарднър го споменава в своя „Математически карнавал“. Чарлз Хауърд Хинтън е бил един ексцентричен американски математик, който през 1910 година съставил схема за това как да се научим да визуализираме мозайката, наричана още хиперкуб или четиридимерен квадрат. Тази техника използва разноцветни кубчета, които се съединяват така, че да образуват един по-голям куб. Хинтън знаел, че човек може да се научи да вижда в ума си отделните цветни кубчета, а после наум да ги размества и завърта, да ги събира и разпръсква така, че да образува големия куб. И че може да прави това все по-бързо, докато накрая формата на хиперкуба се появява като по чудо направо в ума.

Той помълча малко.

— Хинтън твърди, че това е адски трудна работа. И по-късни изследователи, според Гарднър, са предупреждавали, че дори и при опитите да се постигне такова нещо, има опасност от психически последствия.

— Значи това може да подлуди човека — казах аз.

— Някои от тези изследователи го твърдят — весело забеляза той. — Но може да е просто от безпомощност. Начинът на Хинтън изисква нечовешка концентрация. Само от майстор на йога може да се очаква нещо подобно.

— Като теб ли?

— Скъпи ми приятелю, аз едва мога да си спомня какво съм прочел току-що във вестника. За щастие концентрацията не е единственият път към неизвестното. Хипнозата може по-лесно да ни поведе по пътя на мистиката. Принципът на Хинтън е сигурен, но за да проработи, той трябва да бъде комбиниран с технологията от ерата на Водолея. Точно това съм направил аз.

Той ме заведе в съседната стая. Там върху ниска масичка имаше нещо, което на пръв поглед аз помислих за модернистично скулптурно произведение. Основата му беше от лята стомана. От средата ѝ се издигаше един стълб, а на върха му имаше сфера с размерите на човешка глава. Във всички посоки от тази сфера излизаха пластмасови пръчки, а в края на всяка от тях имаше по един куб. Цялата скулптура приличаше на кубистки таралеж, с кубчета по бодлите.

После забелязах, че по страните на кубчетата имаше изрисувани картинки или знаци. Имаше надписи на санскритски, иврит, арабски букви, масонски и египетски символи, китайски йероглифи и други знаци от различни науки. Сега ми приличаше на наежена фаланга от мистицизъм, тръгнала на война против здравия разум. И въпреки че самият аз се занимавам с такива неща, това ме накара да потръпна.

— Естествено, той не го е знаел — каза Фостър. — Но Хинтън всъщност се е натъкнал на принципа на мандала. Неговите кубове са били изкуствата. И като се съберат едновременно в ума, те създават Вечността, Постоянното, Материалната Мандала, или четириизмерното пространство, в зависимост от термина, който човек предпочита да употреби. Кубовете на Хинтън са били взривения триизмерен образ на един духовен обект. Той не се появява в ежедневната реалност. Той е еднорогът, който избягва погледа на мъжа...

— ... но отпуска главата си в скута на девственица — завърших аз вместо него.

Той отхвърли думите ми.

— Начинът на изразяване няма значение, стари приятелю. Когато започне да печата ръкописа ми, Мишлето ще разплете метафорите ми. Важното е, че аз мога да използвам блестящото откритие на Хинтън за взривената мандала, чието затваряне създава неизразимия предмет на безкрайното съединение. Ще мога да пътувам по една безкрайна спирала из неизвестното. Ето така започва пътешествието.

Той натисна един бутон върху основата на скулптурата. Сферата започна да се върти, пластмасовите бодли се задвижиха и кубовете в краищата им — също, създавайки както хипнотично, така и тревожно чувство у наблюдателя. Бях доволен, когато Фостър го спря.

— Моята машина за Мандала! — извика той триумфално. — Какво ще кажеш?

— Мисля, че ще си докараш много ядове на главата с тази машинка — отговорих аз.

— Не, не — ядоса се той. — Искам да знам какво мислиш за това като тема за книга.

Какъвто и да бе, Фостър бе истински писател. А това означава човек, който ще слезе доброволно сред пламъците на ада, ако това ще му даде възможност да запише впечатленията си и да ги изпрати обратно на Земята за публикуване. Замислих се за книгата, която би могла да се получи като резултат от проекта на Фостър. Предположих, че ще я прочетат около сто и петдесет души, включително приятелите и роднините. Въпреки това се чух да казвам:

— Ще купя правата.

Ето затова успявам да си остана един дребен и не особено преуспяващ издател, въпреки че съм толкова умен.

Скоро след този разговор, аз се завърнах в Лондон. На следващия ден отидох в Гластънбъри, за да прекарам няколко дни с Клод Ъпшанк, собственик на издателството „Великото Бяло Братство“. С Клод бяхме добри приятели, откакто се бяхме запознали преди десет години на едно събиране по темата за летящите чинии в Барселона.

— Не ми харесва тая работа — каза Клод, когато му разказах за проекта на Фостър. — Принципът на мандала е потенциално опасен. Когато започнеш да създаваш автономни обърнати примки от този род в мозъка си, може да си докараш сериозни неприятности.

Клод бе изучавал акупунктура и Ролфинг в института „Хардрада“ в Малибу, така че си представях, че знае какво говори. Въпреки това си помислих, че Чарлз има достатъчно познания по тези въпроси и може да се погрижи за себе си.

Когато се обадох по телефона на Фостър два дни по-късно, той ми каза, че проекта върви много добре. Бе усъвършенствал още своята

машина за Мандала.

— На първо място съм добавил звукови ефекти — каза той. — Използвам специален запис с тибетски рогове и гонгове. Когато са достатъчно усилены, обертоновете могат да те изведат моментално в транс.

Освен това си бил купил мигаща лампа, която да проблясва в очите му по шест до десет пъти в секунда.

— Това е тактът на епилептиците, нали знаеш? Идеален е за изгубване на разума.

Той твърдеше, че всичко това задълбочавало състоянието му на транс и увеличавало яснотата на въртящите се кубове.

— Да знаеш, че вече съм много близо до успеха — завърши той. Аз си помислих, че гласът му звучи изморено и почти истерично. Помолих го да си почине.

— Глупости — каза той. — Представлението трябва да продължи, нали така?

Един ден по-късно, Фостър съобщи, че бил почти напълно готов. Гласът му трепереше и аз чувах как диша тежко и хрипливо.

— Признавам, че беше по-трудно, отколкото очаквах. Но сега си помагам с едно вещество, което имах предвидливостта да си донеса. Не би трябвало да ти го казвам по телефона заради законите на страната и винаги съществуващата възможност да бъде подслушван разговора, така че само ще ти спомена новелата за „белия прах“ на Артър Мачен и ще оставя сам да се досетиш за останалото. Обади ми се утре. Четвъртото измерение най-после се появява.

На следващия ден на телефона се обади Мими и каза, че Фостър отказва да говори с когото и да било. Тя добави, че той казал, че е в навечерието на успеха и не бива да бъде отвличан. Бил помолил приятелите си да бъдат търпеливи към него през този труден период.

На следващия ден се повтори същото. Мими се обади. Фостър отказа да говори с нас. Същата вечер аз се посъветвах с Клод и Пам.

Бяхме в елегантния апартамент на Пам в Челси. Седяхме до френския прозорец, пиехме чай и наблюдавахме как колите от трафика по Кингс Роуд навлизат в площад „Слоен“.

— Фостър има ли роднини? — попита Клод.

— Няма ги в Англия — отвърна Пам. — Майка му и брат му са на почивка на остров Бали.

— А близки приятели?

— Мишлето, разбира се — отговори Пам.

Ние се спогледахме. Едно странно предчувствие ни бе обхванало едновременно. Чувството, че нещо съвсем не е наред.

— Но това е смешно — казах аз. — Мими направо го обожава и тя е много опитна жена. От какво има да се боим?

— Нека се обадим още веднъж — предложи Клод.

Ние опитахме, но ни съобщиха, че телефонът на Мими е повреден. Тогава веднага решихме да отидем в колибата „Сепой“.

Клод ни закара със стария си автомобил „Морган“. Мими ни посрещна на вратата. Тя изглеждаше страхотно изтощена, но аз забелязах някакво спокойствие в нея, което ми се стори малко странно.

— Толкова се радвам, че дойдохте — каза тя, докато ни въвеждаше в къщата. — Нямате представа колко страшно беше. Чарлз едва не загуби ума си през последните дни.

— Но защо не ни каза? — попитах аз.

— Чарлз ми забрани. Каза, и аз му повярвах, че това трябва да го направим заедно. Само той и аз. Мислеше, че ще бъде опасно за разума му, ако има и някой друг в този момент.

Клод издаде звук като от сумтене.

— Е, и какво се случи?

— Първоначално всичко тръгна много добре — каза Мими. — Чарлз започна да прекарва все по-дълги периоди пред машината и беше доволен от чувствата, които изпитва. Скоро можех да го откъсна оттам само за да яде и то с нежелание. После той изобщо се отказа от храната. След известно време машината вече не му беше необходима. Можеше да вижда кубовете и повърхностите в ума си, можеше да ги върти с всякаква скорост и във всички посоки, да ги събира или разхвърля. Последният етап обаче, събирането им в хиперкуб все още му убягваше. Той се върна към машината и я завъртя с най-високата скорост. — Мими въздъхна. — Естествено, той се пресиля. Този път, когато спря машината, мандалата продължи да нараства и да се променя в главата му. Всеки от кубовете бе придобил халюциногенна

форма. Той каза, че символите излъчвали адска светлина, от която го боляли очите. Не можеше да спре просветването на кубовете в ума си. Чувстваше се като в плен на куп странни символи. Беше възбуден. Изпадаше ту във въодушевление, ту в отчаяние. В един от моментите на въодушевление той изтръгна кабела на телефона.

— Трябвайте да изпратиш някой да ни повика! — възкликна Клод.

— Просто не ми остана време. Чарлз знаеше какво става с него. Той каза, че трябва веднага да създадем една противодействаща програма. Това означаваше, че трябва да се променят символите по повърхностите на кубовете. Тоест да се прекъсне замайващото преследване от тези образи чрез нарушаване на реда. Аз го направих, но изглежда това не успя да подейства на Чарлз. Той гаснеше пред очите ми и само от време на време прошепваше: „ужасът, ужасът...“

— По дяволите! — избухна Клод. — А после?

— Чувствах, че трябва да действам незабавно. Системата за противодействие на Чарлз не успя да му подейства. Аз реших, че трябва да види напълно различен символ. Нещо просто и ясно. Нещо успокояващо...

Точно в този момент Чарлз бавно заслиза по стълбите. Бе отслабнал много от последния път, когато го бях виждал, и лицето му бе измъчено. Изглеждаше слаб, щастлив, но не съвсем на себе си.

— Бях задрямал — каза той. — Доста сън трябваше да наваксам. Каза ли ви Мишлето, че тя спаси малкото, което бе останало от разума ми? — Той я прегърна през раменете. — Тя е чудесна, нали? И само като си помисля, че едва вчера осъзнах, че я обичам. Ще се оженим през следващата седмица и вие всички сте поканени на сватбата.

— Мислех, че ще отлетим за Монте Карло и ще се оженим в кметството там — каза Мими.

— Ами да, така е. — Чарлз изглеждаше като омаян за миг. Той докосна главата си с несъзнателното движение на филмов герой, който изпълнява ролята на ранен войник, още неосъзнал, че половината от главата му е отнесена. — Старият ми мозък още не се е възстановил от разтърсването, което му организирах с тези нещастни кубове. Ако Мими не беше тук, не знам какво щеше да стане с мен.

Те ни погледнаха — една щастлива двойка, създадена за миг от дяволските кубчета на Хинтън. Промяната в чувствата на Чарлз към

Мими — от безразличие към сляпо обожание — ме учуди. Беше странно и като насън. Те бяха Свенгали и Трилби, но с обърнати роли. По скоро жертви на черна, отколкото на любовна магия.

— Сега вече всичко ще бъде наред, Чарлз — каза Мими.

— Да, любима, знам — усмихна се Чарлз, но лицето му остана безизразно. Той отново вдигна ръка към главата си и коленете му започнаха да се подгъват. Мими го прегърна през кръста и полуподдържайки го, полувлачейки го, тръгна към стълбите.

— Само ще го сложа да легне — каза тя.

Клод, Пам и аз останахме в средата на стаята и се спогледахме. После едновременно се обърнахме и влязохме в гостната, където се намираще машината за Мандала.

Приблжихме я с благоговение, защото тя представляваше модернизираната версия на магьоснически инструмент. Можех да си представя Чарлз седнал пред това нещо, което върти бодлите си, кубовете се превъртат и просветват, изпрацвайки един неизличим образ в главата му. Древните еврейски, китайски и египетски букви ги нямаше. Всички повърхности на кубовете сега носеха един единствен символ, ясен и успокояващ, точно както бе казала Мими. Но едва ли бе прост. Кубовете бяха двадесет, всеки с по шест страни. И върху всяка от повърхнините бе залепена снимката на Мими Ройс.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.